

Rapportsammandrag

STADENS UPPHANDLINGSVERKSAMHET

INLEDNING/BAKGRUND

Stadens nämnder upphandlar varor och tjänster för drygt 10 miljarder kronor per år. Viktiga delar av stadens verksamheter är beroende av att dessa upphandlingar genomförs effektivt och rättssäkert. Stadsrevisionen har genomfört en granskning av hur stadens upphandlingspolicy följs och är förankrad hos ett antal nämnder samt om ansvars- och rollfördelningen i upphandlingsarbetet är tydlig mellan kommunstyrelsen och servicenämnden. För att belysa hur leverantörer uppfattar staden som kund har en enkätundersökning genomförts.

STADSREVISIONENS IAKTTAGELSER

- Stadens upphandlingspolicy följs i stort hos de flesta av de granskade nämnderna.
- Ansvars- och rollfördelningen i upphandlingsfrågor mellan kommunstyrelsen och servicenämnden uppfattas inte som helt tydlig.
- Upphandlingspolicyn bidrar inte i tillräcklig omfattning till att även småföretagare kan delta i stadens upphandlingar.
- Leverantörsundersökningen visar att det främst är större företag som är leverantör eller anbudsgivare i de studerade upphandlingarna.

STADSREVISIONENS REKOMMENDATIONER

- Granskade nämnder bör utveckla sin avtalsförvaltning.
- Nämnderna måste följa upp leverantörers seriositet även under pågående avtalsperiod.

- Stadens nämnder bör arbeta för en hög lojalitet mot tecknade avtal samt att staden uppfattas som en god avtalspart och beställare.
- Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd bör vidta åtgärder så att nämndens upphandlingar följer stadens upphandlingspolicy.
- Kommunstyrelsen bör förtydliga vad nämnderna bör göra i syfte att främja småföretagandet.
- Kommunstyrelsen bör verka för att stadens nämnder i upphandlingsfrågor uppfattas som en enhetlig beställare.

GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE

Granskningen har genomförts i form av intervjuer med upphandlingsansvariga vid stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Södermalm. Även idrottsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, utbildningsnämnden och upphandlingsfunktionerna vid kommunstyrelsen och servicenämnden har ingått i granskningen. Som verifiering har 14 enskilda upphandlingar granskats. En enkätundersökning har genomförts till ett urval av stadens leverantörer.

FRÅGOR OM RAPPORTEN BESVARAS AV

- Förtroendevald revisor Hans Ravelius
08-94 29 10, 070-560 12 81
- Förtroendevald revisor Jan Demuth
073-203 01 60
- Stadsrevisor Staffan Moberg
08-508 29 414.

Rapporten finns på www.stockholm.se/revision

STADSREVISIONEN
www.stockholm.se/revision

Nr 15
December 2009
DNR 420-171/2009

Revisionsrapport

STADENS UPPHANDLINGSVERKSAMHET

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I "årsrapporter" för nämnder och "granskningspromemorior" för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande som "revisionsrapporter" och i vissa fall som "promemorior".

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

Kommunstyrelsen
Servicenämnden
Idrottsnämnden
Trafik- och renhållningsnämnden
Utbildningsnämnden
Stadsdelsnämnden Farsta
Stadsdelsnämnden Hässelby-Vällingby
Stadsdelsnämnden Södermalm

Stadens upphandlingsverksamhet

Revisorsgrupp 1 har den 17 december 2009 behandlat bifogade revisionsrapport, nr 15/2009. Av granskningen framgår att stadens upphandlingspolicy i stort följs hos de flesta av de granskade nämnderna. Granskningen visar också att de flesta av nämnderna behöver utveckla sin avtalsförvaltning, bl.a. bör leverantörernas seriositet följas upp även under pågående avtalsperiod.

Kommunstyrelsen bör verka för att stadens nämnder i upphandlingsfrågor uppfattas som en enhetlig organisation. Nämnderna önskar också mer vägledning från kommunstyrelsen om hur de i sitt upphandlingsarbete ska kunna främja konkurrens och småföretagande. Stadsdelsnämnden i Hässelby-Vällingby visar flera brister i de granskade upphandlingarna och bör därför vidta åtgärder för att komma till rätta med dessa brister.

Vi ställer oss i övrigt bakom rapporten och överlämnar den till kommunstyrelsen och berörda nämnder för yttrande. Yttrandet ska ha inkommit till revisorsgruppen senast den 1 mars 2010. Övriga nämnder får rapporten för kännedom.

På revisorernas vägnar

Bengt Akalla
Ordförande

Hans Ravelius
Vice ordförande

Stefan Rydberg
Sekreterare

Kopia: Stadsdirektören och samtliga förvaltningschefer

Sammanfattning

Stadens nämnder upphandlar varor och tjänster för drygt 10 miljarder kronor per år. Viktiga delar av stadens verksamheter är beroende av att dessa upphandlingar genomförs effektivt och rättssäkert. Stadsrevisionen har genomfört en granskning av hur stadens upphandlingspolicy följs och är förankrad hos ett antal nämnder samt om ansvars- och rollfördelningen är tydlig mellan kommunstyrelsen och servicenämnden. För att belysa hur leverantörer uppfattar staden som kund har en även enkätundersökning genomförts.

Stadens upphandlingspolicy följs i stort hos de flesta av de granskade nämnderna

Granskningen visar att 12 av 14 granskade upphandlingar i stort har bedrivits i enlighet med LOU och stadens upphandlingspolicy. Stadsdelsnämnden i Hässelby-Vällingby visar flera brister i de granskade upphandlingarna och bör därför vidta åtgärder.

Granskade nämnder bör utveckla sin avtalsförvaltning

Granskningen visar att nämnderna bör utveckla sin avtalsförvaltning genom att följa upp leverantörers åtaganden. Avstämningsmöten med leverantörer bör hållas regelbundet och protokollföras. Leverantörers seriositet måste följas upp även under pågående avtalsperiod.

Kommunstyrelsen bör förtydliga vad nämnderna bör göra i syfte att främja konkurrens och småföretagande

Stadens upphandlingspolicy bidrar inte i tillräcklig omfattning till att även småföretagare kan delta i stadens upphandlingar. Leverantörsundersökningen visar att det främst är större företag som är leverantör eller anbudsgivare i de studerade upphandlingarna. Kommunstyrelsen har inte definierat vad den avser med små företag. Granskningen visar vidare att nämnderna önskar mer vägledning i hur de bör agera för att främja konkurrens och småföretagande.

Kommunstyrelsen bör arbeta för mer samordning i staden och verka för att stadens nämnder i upphandlingsfrågor uppfattas som en enhetlig organisation

Granskningen visar att kommunstyrelsen bör se till att samordningen vid likartade upphandlingar förstärks för att säkerställa likvärdiga krav och utvärderingsgrunder i stadens upphandlingar. Den övergripande uppföljningen och utvärderingen av stadens samlade upphandlingsverksamhet kan också utvecklas och ske mer systematiskt.

INNEHÅLL

Sid

1	Bakgrund.....	1
1.1	Uppdrag och syfte	1
1.2	Revisionsfrågor:.....	1
1.3	Metoder och urval.....	1
1.4	Definitioner	2
2	Stadens upphandlingsorganisation	3
2.1	Ansvarsfördelning	3
2.2	Styrande dokument.....	3
	Stadens regler för ekonomisk förvaltning	3
	Stadens budget	4
	Stadens upphandlingspolicy	4
3	Resultat av revisionskontorets granskning.....	5
3.1	Ansvars- och rollfördelning	5
3.2	Upphandlingspolicyn	6
	Främja konkurrens och småföretagande	6
	Aktiv avtalsförvaltning.....	7
3.3	Kommunstyrelsens tillämpningsanvisningar	8
3.4	Övrig stadsövergripande samordning	9
3.5	Uppföljning och kontroll av avtalstrohet och ramavtalsomsättning.....	11
3.6	Kommunstyrelsens uppföljning av stadens upphandlingsverksamhet ...	11
4	Revisionskontorets sammanfattande bedömning	12

Bilagor:

- Bilaga 1** Granskning av 14 upphandlingar inom Stockholm stad. BDO
NordicConsulting Group AB 2009-11-23
- Bilaga 2** Stockholms stads upphandling. Enkät med anbudsgivare och
leverantörer i upphandling av omsorgs- och städtjänster.
Stockholms Stads Utrednings- och Statistikkontor AB

1 Bakgrund

Stadens nämnder upphandlar för drygt 10 miljarder kronor per år. Merparten avser tjänster och entreprenader. Viktiga delar av stadens verksamheter är beroende av att dessa upphandlingar genomförs effektivt och rättssäkert. Stadsrevisionens tidigare granskningar har visat att enskilda upphandlingar har brister, att stadens upphandlare önskar mer samordning och ökat centralt stöd vid upphandling samt att nämnderna bör utveckla och förbättra sin avtalsuppföljning.

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning ska stadens nämnder tillämpa lagen om offentlig upphandling och den av kommunfullmäktige beslutade konkurrens- och upphandlingspolicyn med tillhörande anvisningar, i fortsättningen i rapporten kallad upphandlingspolicyn.

Upphandlingspolicyn anger att staden ska sträva efter att uppfattas som en bra och attraktiv kund för leverantörer i syfte att på lång sikt upprätthålla en god konkurrens och erhålla goda affärsvillkor i sina upphandlingar.

1.1 Uppdrag och syfte

Granskningen inriktas mot att belysa hur upphandlingspolicyn följs och hur den är förankrad hos nämnderna samt om ansvars- och rollfördelningen är tydlig mellan kommunstyrelsen och servicenämnden. För att belysa hur leverantörer uppfattar Stockholms stad som kund och beställare har en enkätundersökning genomförts.

1.2 Revisionsfrågor:

Granskningen ska ge svar på följande revisionsfrågor:

Har upphandlingspolicyn fått tillräckligt genomslag hos nämnderna?

Är ansvars- och rollfördelningen tydlig mellan kommunstyrelsen och servicenämnden?

Ger kommunstyrelsens tillämpningsanvisningar och övrig stadsövergripande samordning tillräckligt stöd för nämnderna?

Sker uppföljning och kontroll av avtalstrohet och ramavtalsomsättning?

Följer kommunstyrelsen upp stadens upphandlingsverksamhet?

Hur uppfattar leverantörer staden som beställare/inköpare?

1.3 Metoder och urval

Upphandlingspolicyn gäller för stadens samtliga nämnder och bolag, men denna granskning är avgränsad till nämnderna. Granskningen omfattar tre stadsdelsnämnder och tre facknämnder. Stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Södermalm samt facknämnderna idrottsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt utbildningsnämnden ingår i granskningen. Vidare omfattar

granskningen upphandlingsfunktionerna vid kommunstyrelsen och service-nämnden.

Granskningen har genomförts i form av intervjuer med upphandlingsansvariga vid de granskade nämnderna. Dessutom har sammanlagt 14 upphandlingar granskats med stöd av konsultföretaget BDO Nordic Consulting Group AB, i fortsättningen benämnd konsultföretaget, vid de berörda nämnderna. Dessa upphandlingsgranskningar har genomförts i syfte att verifiera i vilken grad nämnderna följer upphandlingspolicyn. En sammanfattande bedömning redovisas i bilaga 1 till rapporten.

Stockholms Stads Utrednings- och Statistikkontor AB (USK) har på revisionskontorets uppdrag undersökt hur leverantörer uppfattar staden som beställare. Undersökningen har riktats till leverantörer inom områdena städtjänster samt vård- och omsorgsboende för äldre och för personer med funktionshinder. Undersökningen är genomförd som en webbenkät till kontaktpersoner för anbud i totalt ca 130 företag, sammanlagt 176 personer. Frågorna belyser olika aspekter av staden som upphandlare och kund/beställare. Undersökningen redovisas i bilaga 2 till rapporten.

1.4 Definitioner

Nedan definieras ett antal upphandlingsbegrepp som förekommer i rapporten.

Avrop: Beställning i enlighet med villkoren i ett ramavtal

Central upphandling: Upphandling där samtliga nämnders ansvar för upphandling överförs till en nämnd som i enlighet med beslut i fullmäktige genomför upphandling för hela stadens behov. Deltagandet är tvingande för stadens nämnder om inte fullmäktige beslutat om undantag.

Direktupphandling: Upphandling som görs utan ett formellt förfarande med anbud. Det får användas då upphandlingens värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl.

Förfrågningsunderlag: Det skriftliga underlaget för ett anbud som en upphandlande myndighet tillhandahåller en leverantör.

Gemensam upphandling: Upphandling som genom samverkan mellan två eller flera nämnder genomförs för att lösa behov inom de deltagande nämndernas ansvarsområde. Deltagande är frivilligt och beslutas av respektive nämnd.

Klassiska sektorn: Upphandlingar som genomförs av organisationer som bedriver verksamheter hänförliga till byggentreprenader, byggkoncessioner samt inköp av varor och tjänster.

Lagen om offentlig upphandling, LOU: Den lag som reglerar upphandling inom klassiska sektorn. Ändrades från och med 1/1 2008.

Paketering handlar om hur den upphandlande myndigheten vill att anbud ska läggas beroende på vad som ska upphandlas. Paketeringen bör anpassas efter hur leverantörsbilden och marknaden ser ut.

Ramavtal: Avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

Upphandlande myndighet: Den beslutande församling som ansvarar för att anskaffning av varor och tjänster sker i enlighet med gällande lagstiftning. Utgörs i staden av varje nämnd och bolag och kallades i den tidigare lagstiftningen för upphandlande enhet.

2 Stadens upphandlingsorganisation

2.1 Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen har ett sammanhållet ansvar för utveckling och utbildning inom upphandlingsområdet samt att vara en sammanhållande resurs i stadens upphandlingsorganisation. Till sin hjälp i arbetet att hantera dessa frågor har kommunstyrelsen enheten för upphandling och konkurrens vid förnyelseavdelningen på stadsledningskontoret (slk).

I staden har varje nämnd det yttersta ansvaret för sina respektive upphandlingar. Servicenämnden har dessutom i uppdrag att svara för den centrala stadsövergripande upphandlingsverksamheten. Detta innebär att genomföra upphandling av och förvalta de centrala ramavtal inom de områden som kommunfullmäktige beslutar om. Vidare ska nämnden, på uppdrag från andra nämnder, tillhandahålla upphandlingstjänster mot ersättning av den beställande nämnden.

2.2 Styrande dokument

Stadens upphandlingsverksamhet styrs ytterst av de lagar som reglerar offentlig upphandling, det vill säga Lagen om offentlig upphandling LOU, Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, samt av Lagen om valfrihetssystem LOV.

I övrigt styr staden sin upphandlingsverksamhet med egna styrdokument, i huvudsak genom regler för ekonomisk förvaltning, budget, och upphandlingspolicy.

Stadens regler för ekonomisk förvaltning

I regler för ekonomisk förvaltning anges bland annat att nämnderna ska tillämpa lagen om offentlig upphandling och de lagar som kompletterar eller ersätter den samt att nämnderna ska tillämpa fullmäktiges beslutade upphandlingspolicy och till den hörande anvisningar. Vidare berör reglerna hur nämnderna ska förfara

vid direktupphandlingar, ramavtal samt hur de ska dokumentera upphandlingsärenden.

Ramavtal får användas på områden där det är till gagn för konkurrensen och för stadens ekonomiska och verksamhetsmässiga intressen. Ramavtal ska i första hand följas av exklusivitet, d.v.s. avtalstrohet ska gälla. Det innebär att nämnden inte ska teckna andra avtal avseende samma vara eller tjänst att gälla under ramavtalets avtalstid. Av förfrågningsunderlag ska framgå hur tilldelning av kontrakt kommer att ske inom ramavtalet.

Stadens budget

Ett av stadens tre inriktningsmål är att Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök. Som ett underliggande verksamhetsmål anges att Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad. Staden ska skapa förutsättningar för fler företag genom att konkurrensutsätta sådana verksamheter som inte är myndighetsutövning, bedriva ett professionellt upphandlingsarbete och avknoppa verksamheter som medarbetare vill driva i egen regi.

Vidare framgår av budgeten att stadens upphandlingspolicy ska bidra till att även småföretagare kan vara med i stadens olika upphandlingar.

Stadens upphandlingspolicy

Upphandlingspolicyn antogs av kommunfullmäktige i mars 2007. Samtidigt antogs en policy för konkurrens. Fullmäktige uppdrog även till kommunstyrelsen/stadsdirektören att utarbeta tillämpningsanvisningar till upphandlingspolicyn, vilket också har skett.

Upphandlingspolicyn anger vilket ansvar och vilka befogenheter kommunstyrelsen, stadens nämnder och bolagsstyrelser har i upphandlingsfrågor.

Vidare framgår att upphandling ska utföras affärsmässigt med utgångspunkt från de gemenskapsrättsliga principerna om likabehandling, ickediskriminering, transparens, proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Staden ska arbeta strategiskt och sträva efter att uppfattas som en bra och attraktiv kund för leverantörer i syfte att på lång sikt upprätthålla en god konkurrens och erhålla goda affärsvillkor i sina upphandlingar. Vidare bör staden som stor aktör på marknaden beakta mindre företags möjligheter att lägga anbud samt analysera hur paketeringen av stadens upphandlingar påverkar den framtida konkurrensen på marknaden i regionen.

Kommunstyrelsens anvisningar till policy för upphandling och konkurrens är mer detaljerade än policyn och beskriver mer ingående hur stadens upphand-

lingsverksamhet bör skötas. Som komplement till anvisningarna har stadsledningskontoret tagit fram ett antal vägledningar som syftar till att underlätta det vardagliga upphandlingsarbetet ute på fältet. Exempel på sådana vägledningar är hur man kan hantera referenser vid upphandlingar, vägledning för seriositetsprovning av leverantörer och vägledning för modellval vid anbudsutvärdering.

3 Resultat av revisionskontorets granskning

3.1 Ansvars- och rollfördelning

Av upphandlingspolicyn framgår bl.a. att *"Det yttersta ansvaret för upphandlingen och därav träffade avtal ligger hos den upphandlande enheten."* och att *"Kommunstyrelsen har ett sammanhållet ansvar för att bidra till utveckling och utbildning på upphandlingsområdet samt att vara en sammanhållande resurs i stadens upphandlingsorganisation."*

Vid intervjuer med upphandlingsansvariga på de granskade förvaltningarna har det framkommit att hälften tycker att ansvarsfördelningen inom staden är tydlig. Stadsdelsförvaltningen i Farsta anser att det är oklart vem som svarar för vad vid upphandling av centrala och gemensamma avtal. Rollfördelningen mellan serviceförvaltningen, upphandlande konsultföretag och stadsledningskontoret anges som exempel på vad som uppfattas som otydligt. Trafikkontoret anser också att ansvarsfördelningen mellan stadsledningskontoret och serviceförvaltningen behöver förtydligas. Till exempel förekommer att bägge genomför centrala upphandlingar.

Södermalms stadsdelsförvaltning menar att samarbetet mellan nämnder som genomför gemensamma upphandlingar behöver formaliseras. I dagsläget bygger samarbetet för mycket på enskilda personers engagemang.

I samband med konsultföretagets granskning har flera förvaltningar även påtalat att ansvars- och uppgiftsfördelningen i upphandlingsfrågor mellan stadsledningskontoret och serviceförvaltningen inte har varit klar och tydlig. Ansvars- och uppgiftsfördelningen internt inom stadsledningskontoret, främst mellan juridiska avdelningen och förnyelseavdelningens enhet för upphandling och konkurrens uppfattas inte heller som tydlig. Bland annat har lyfts fram att det ibland varit svårt för förvaltningarna att veta vem som ska kontaktas i olika frågor. Stadsledningskontorets interna ansvars- och uppgiftsfördelning kan därför bli tydligare.

3.2 Upphandlingspolicyn

Främja konkurrens och småföretagande

Enligt budgeten ska upphandlingspolicyn bidra till att även småföretagare kan vara med i stadens olika upphandlingar. Vidare anger upphandlingspolicyn att *"Ett mycket viktigt uppdrag för staden är att främja konkurrensen och småföretagandet. Staden skall underlätta för företagen att lämna anbud i stadens upphandlingar. Utgångspunkten skall vara att det varken uppfattas som tidskrävande eller komplicerat att delta i stadens upphandlingar. Åtgärder som att renodla och standardisera förfrågningsunderlagen avseende form, innehåll, nivå på krav etc. är betydelsefulla."*

Av revisionskontorets intervjuer framgår att förvaltningarna har ambitionen att arbeta för att främja konkurrensen och småföretagandet. Åtgärder som nämns är att försöka förenkla förfrågningsunderlagen och när det är lämpligt möjliggöra för leverantörer att lämna anbud på delar. Förvaltningarna önskar mer vägledning från stadsledningskontoret om vilka åtgärder förvaltningarna kan vidta.

De granskade förvaltningarna har inte definierat vad de menar med "småföretag". Utbildningsförvaltningen har i en enskild upphandling angett en definition, nämligen företag med en årsomsättning upp till en mnkr och två anställda

Trafikkontoret framför att den ökande mängd krav och önskemål som arbetas in i upphandlingarnas förfrågningsunderlag, gör det svårare för mindre anbudsgivare att få en klar bild av de skyldigheter företagen förväntas uppfylla. Vissa krav som staden ställer, som de upphandlande nämnderna måste ta med i sina upphandlingar, exempelvis antidiskrimineringsklausul och miljökrav kan motverka ambitionen att göra det enklare för mindre företag att delta i stadens upphandlingar.

I 13 av 14 granskade upphandlingar har konsultföretaget inte funnit något i det skriftliga underlaget som beskriver att nämnderna faktiskt beaktat upphandlingspolicyn avseende främjande av konkurrens och småföretagande.

Den av USK genomförda leverantörsundersökningen visar att det främst är större företag som är leverantör eller anbudsgivare i de studerade upphandlingarna. I synnerhet städföretagen har uppfattningen att staden är dålig på att ta tillvara små företags möjligheter att lämna anbud.

Revisionskontoret kan konstatera att kommunstyrelsen inte har definierat vad den avser med små företag. För att kunna bedöma hur väl nämnderna i sina upphandlingar lyckas främja såväl konkurrens som småföretagande anser vi att begreppet *småföretagande* behöver preciseras. Granskningen visar vidare att

nämnderna önskar mer vägledning i hur de bör agera för att främja konkurrens och småföretagande.

Det är viktigt med en fortsatt dialog mellan kommunstyrelsen och stadens nämnder kring hur nämnderna i sitt upphandlingsarbete ska kunna främja konkurrens och småföretagande. Detta kan ske bl.a. genom befintliga nätverk och i samband med uppföljning av nämndernas aktivitetsplaner för upphandling och konkurrens.

Aktiv avtalsförvaltning

Enligt upphandlingspolicyn ska staden följa upp och vidta åtgärder för att upprätthålla lojalitet mot de tecknade avtalen. Uppföljnings- och avstämningsmöten med leverantörerna ska genomföras och dessa ska protokollföras. Staden ska i alla avtalsförhållanden fortlöpande följa upp utförarens seriositet ekonomiskt och juridiskt.

Av intervjuerna framgår att de granskade förvaltningarna i olika omfattning har *avstämnings- och uppföljningsmöten* med sina leverantörer. Det varierar hur ofta de träffas och om mötena protokollförs. Det är ofta upp till den verksamhetsansvariga att hantera avtalsförvaltningen. Trafikkontoret har regelbundna s.k. byggmöten, vilka regleras i branschöverenskommelser. Utbildningsförvaltningen genomför, vid gemensamma ramavtal med andra förvaltningar, regelbundna och protokollförda uppföljningsträffar med avtalade leverantörer.

Förvaltningarna ska löpande följa upp *leverantörers seriositet*. Utbildningsförvaltningen gör det i vissa avtal med längre löptider och Södermalms stadsdelsförvaltning har nyligen infört rutinen att kontrollera leverantörer en gång per halvår. Många av trafikkontorets avtal är kortare än ett och ett halvt år. För dessa kontrollerar kontoret seriositeten i samband med upphandlingen. För avtal med längre löptider följer trafikkontoret upp seriositeten. De övriga granskade förvaltningarna har inte rutiner för fortlöpande seriositetskontroller av sina avtalade leverantörer. De är dock medvetna om att kontroller ska ske under avtalstiden.

Konsultföretagets granskningar visar att flertalet av de granskade nämnderna saknar dokumentation som visar hur löpande seriositetskontroller genomförs under pågående avtalsperioder.

Leverantörsundersökningen visar att tillfrågade leverantörer är ganska nöjda med stadens agerande under pågående avtalsperiod. Mest nöjda är de med tillgänglighet och bemötande. Bland städföretag finns ett missnöje med stadens fackkunskap inom området samt med antalet avrop som företagen har haft på ramavtal.

Revisionskontoret kan konstatera att flera av de granskade nämnderna bör utveckla sin avtalsförvaltning genom att bland annat följa upp leverantörernas åtaganden. Avstämningsmöten med leverantörer bör hållas regelbundet och protokollföras. Leverantörers seriositet måste följas upp även under pågående avtalsperiod.

3.3 Kommunstyrelsens tillämpningsanvisningar

Varje nämnd är en egen upphandlande myndighet och därmed ansvarig för sin upphandlingsverksamhet. Stadsledningskontoret ansvarar för att utarbeta vägledning avseende upphandlingsprocessen. På stadens intranät finns kommunstyrelsens anvisningar och ett stort antal vägledningar att tillgå. Vid intervjuerna har frågor ställts om två av dessa, nämligen handledning för referenstagning samt vägledning för användning av absoluta och relativa jämförelsetalsmodeller vid anbudsutvärdering.

Vid intervjuerna har framkommit att förvaltningarna använder referenser i upphandlingsprocessen, men använder i olika grad stadsledningskontorets handledning. Idrottsförvaltningen kände inte till att den finns, Södermalms stadsdelsförvaltning tycker att den inte ger tillräcklig vägledning medan övriga anser sig ha användning av den.

Enligt LOU ska en upphandlande myndighet antingen välja det anbud som har det lägsta priset eller det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. I det senare fallet tas således hänsyn till olika kriterier som är kopplade till det upphandlade föremålet såsom pris, kvalitetskriterier, leveranstider m.m.

I anbudsutvärderingar använder de granskade förvaltningarna olika modeller, vanligen lägsta pris, en kombination av pris och kvalitet eller ett fast pris med högsta kvalitet. En förvaltning utformar en egen modell för en kombination av pris och kvalitet, medan flera använder lägsta pris som urvalskriterium. Det senare uppfattas av flera intervjuade som enklare och tydligare.

Vad gäller stadsledningskontorets vägledning vid anbudsutvärdering tillämpar de granskade förvaltningarna den mer eller mindre. Idrottsförvaltningen och Södermalms stadsdelsförvaltning använder den inte alls.

Leverantörsundersökningen visar att de tillfrågade leverantörerna är mindre nöjda med utvärderingskriteriernas relevans och valda utvärderingsmodeller.

Stadsledningskontorets handledningar och vägledningar används i olika utsträckning av de granskade förvaltningarna. Stadsledningskontoret bör förankra

och utveckla vägledningarna och handledningarna så att de blir ett bättre stöd för stadens förvaltningar i upphandlingsprocessen.

3.4 Övrig stadsövergripande samordning

Kommunstyrelsen har ett sammanhållet ansvar för utveckling och utbildning inom upphandlingsområdet samt att vara en sammanhållande resurs i stadens upphandlingsorganisation. Till sin hjälp i arbetet att hantera dessa frågor har kommunstyrelsen enheten för upphandling och konkurrens vid förnyelseavdelningen på stadsledningskontoret. Enhetens uppgifter är att

- upprätta riktlinjer och anvisningar för upphandlingsarbetet
- initiera och styra utvecklingsprojekt
- bevaka och analysera utvecklingen inom strategiskt viktiga marknader
- förbättra upphandlingskompetensen inom staden
- ge råd och stöd till stadens förvaltningar och bolag
- delta i utvecklingsarbetet kring kundvalsmodeller enligt KFs beslut
- delta i arbetet med att utveckla elektronisk handel.

För att ge råd och stöd till förvaltningar och bolag finns ett nätverk för upphandlare i staden. Nätverket är uppdelat i ett för stadsdelsförvaltningarna och ett annat för fackförvaltningar och bolag. Stadsledningskontoret sammankallar och håller i mötena.

De intervjuade förvaltningarna tycker att mötena är ett bra stöd i upphandlingsarbetet. Det är bra att få information om aktuella upphandlingsfrågor i staden. Information från stadsledningskontorets juridiska avdelning är uppskattade inslag på mötena.

Under granskningen har samtidigt framkommit att det även finns informella nätverk; några för vissa stadsdelsförvaltningar och ett för tekniska förvaltningar. Några intervjuade har tagit upp att vid dessa informella möten är det större utrymme för diskussioner än vid de formella nätverksmötena.

På intranätet finns styrdokument, mallar, vägledningar, avtalsdatabas m.m. Hösten 2008 lanserades ett "upphandlingsverktyg". Verkyget är tänkt att

- åskådliggöra upphandlingsprocessen
- underlätta för den som ska genomföra eller delta i en upphandling
- förenkla arbetet för en van upphandlare.

Vid intervjuerna ställdes frågor om upphandlingsverktyget. De flesta intervjuade tycker att idén med verktyget är bra, men en av de intervjuade kände inte till att det finns. De intervjuade tycker att innehållet i verktyget är för yttligt för att för-

enkla arbetet för en van upphandlare, men att det åskådliggör upphandlingsprocessen och kan underlätta för den som deltar i en upphandling. Det framkom vid intervjuerna att det är svårt att bedöma innehållet, då vissa delar saknas, t.ex. mall för utvärdering och mall för kvalificeringsprotokoll.

Stadsledningskontoret har genomfört en försöksverksamhet på några av stadens förvaltningar med webbaserade system för upphandling. Några förvaltningar framför önskemål om att upphandlingsverktyget utökas med en s.k. upphandlingsmodul, det vill säga ett webbaserat system för upphandling.

Vid intervjuerna har vidare framkommit att det finns synpunkter på stadens avtalsdatabas. Databasen innehåller inte samtliga avtal. När avtal finns, hänvisas till förfrågningsunderlaget som inte alltid är tillgängligt i systemet.

Revisionskontorets tidigare granskningar visar att det förekommer att stadens förvaltningar formulerar förfrågningsunderlag, kvalitetskriterier och krav på leverantörer på skilda sätt inom samma verksamhetsområde. Således inträffar det att stadens förvaltningar ställer olika krav på samma leverantör vid köp av likadan vara eller tjänst. Intervjuerna visar att detta fortfarande sker.

Konsultföretagets granskning visar också att kvalitetskraven i förfrågningsunderlagen och modellerna för utvärdering av anbud skiljer sig åt vid likartade upphandlingar. Detta gäller de granskade upphandlingarna av drift av grupp-bostäder och dagverksamheter inom stadsdelsförvaltningarna. Konsultföretaget anser att samordningen vid likartade upphandlingar behöver förstärkas i syfte att säkerställa att likvärdiga krav och utvärderingsgrunder tillämpas i stadens upphandlingar. Vidare är det viktigt att stadsledningskontoret ser till att befintliga verktyg och mallar kontinuerligt uppdateras och så långt möjligt anpassas efter användarnas olika behov.

I leverantörsundersökningen uppger varannan av de tillfrågade att de varit med om att staden ställt olika krav vid upphandlingar av samma typ av tjänst. Av dessa upplever 40 % att det är ett problem för dem som anbudsgivare.

Revisionskontoret anser att stadsledningskontoret bör färdigställa det upphandlingsverktyg som finns på intranätet. Vidare bör kontoret arbeta för att avtalsdatabasen blir aktuell, komplett och mer användarvänlig. Kommunstyrelsen bör också verka för att stadens förvaltningar i upphandlingsfrågor uppfattas som en enhetlig organisation.

Vidare visar granskningen att standardiserade förfrågningsunderlag inte finns. Kommunstyrelsen bör därför inta en mer aktiv roll och arbeta för mer samordning i staden.

3.5 Uppföljning och kontroll av avtalstrohet och ramavtalsomsättning

Staden anlitar ett stort antal leverantörer och har många ramavtal. Det är viktigt att staden arbetar för att upprätthålla en hög lojalitet mot tecknade avtal samt att staden uppfattas som en god avtalspart och beställare.

Trafikkontoret följer upp sina egna ramavtal, men inte de centrala. Södermalms stadsdelsförvaltning följer upp alla inköp över 100 tkr. Utbildningsförvaltningen följer upp vissa egna och de mest använda centrala ramavtalen. Idrottsförvaltningen har enligt sin interkontrollplan följt upp egna och centrala ramavtal inom prioriterade områden. Hässelby-Vällingby och Farsta stadsdelsförvaltningar följer inte upp ramavtal.

Utbildningsförvaltningen har följt upp ett ramavtal avseende bemanningstjänster för pedagogiska verksamheter. Ramavtalet är gemensamt med 12 stadsdelsnämnder. Uppföljningen visar att avtalstroheten inte är vad den borde vara. De främsta orsakerna är att information om nya ramavtal inte nått ända ut till berörda och att enheter avropar från gamla leverantörer som fungerat bra i tidigare avtal. Uppföljningen visar också att mindre företag genom avrop fått relativt få uppdrag, men att de fått fler jämfört med föregående år.

Enligt revisionskontoret är det viktigt att stadens nämnder är trogna både sina egna som stadens centrala ramavtal. De granskade nämnderna måste därför se till att ramavtalen följs. Kommunstyrelsen bör som sammanhållande resurs i stadens upphandlingsorganisation förvissa sig om att avtalstrohet råder hos stadens nämnder.

3.6 Kommunstyrelsens uppföljning av stadens upphandlingsverksamhet

Stadsledningskontorets enhet för upphandling och konkurrens har i sitt uppdrag att utvärdera och följa upp stadens upphandlingsarbete. Granskningen visar att stadsledningskontoret har påbörjat ett arbete för att kartlägga hur ett antal stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar följer upp sina avtal avseende driftentreprenader. Kontoret följer också upp andel upphandlad verksamhet i samband med verksamhetsplaner, delårsrapporter och årsredovisningar.

Stadens ekonomisystem ger i dagsläget information om stadens totala inköpsvolym och volym per leverantör. Det går däremot inte att koppla informationen till stadens avtal. Kommunstyrelsen saknar därför kunskap om hur mycket staden köper från vart och ett av dessa. Visst utvecklingsarbete pågår.

Revisionskontoret anser att kommunstyrelsen kan utveckla sitt arbete med övergripande uppföljning och utvärdering av stadens upphandlingsverksamhet.

4 Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Granskningen visar att *ansvars- och rollfördelningen* i stadens upphandlingsorganisation mellan kommunstyrelsen och servicenämnden inte uppfattas som helt tydlig hos de granskade nämnderna. Även stadsledningskontorets interna ansvarsfördelning avseende upphandlingsfrågor kan förtydligas.

Stadens upphandlingspolicy bidrar inte i tillräcklig omfattning till att även *småföretagare* kan delta i stadens upphandlingar. I de flesta granskade upphandlingarna har det inte funnits något i det skriftliga underlaget som beskriver att nämnderna faktiskt beaktat upphandlingspolicyn avseende främjande av konkurrens och småföretagande. Leverantörsundersökningen visar att det främst är större företag som är leverantör eller anbudsgivare i de studerade upphandlingarna.

Vi kan också konstatera att kommunstyrelsen inte har definierat vad den avser med små företag. För att kunna bedöma hur väl nämnderna i sina upphandlingar lyckas främja såväl konkurrens som småföretagande anser vi att begreppet *småföretagande* behöver preciseras. Granskningen visar vidare att nämnderna önskar mer vägledning i hur de bör agera för att främja konkurrens och småföretagande.

Enligt upphandlingspolicyn ska nämnderna driva en *aktiv avtalsförvaltning*. Granskningen visar att nämnderna bör utveckla sin avtalsförvaltning genom att följa upp leverantörers åtaganden. Avstämningsmöten med leverantörer bör hållas regelbundet och protokollföras. Leverantörers seriositet måste följas upp även under pågående avtalsperiod.

Kommunstyrelsen ska, enligt policyn, vara en *sammanhållande resurs* i stadens upphandlingsorganisation. Granskningen visar att kvalitetskrav i förfrågningsunderlag och modeller för utvärdering av anbud skiljer sig åt vid likartade upphandlingar.

I leverantörsundersökningen uppger varannan av de tillfrågade att de varit med om att stadens nämnder ställt olika krav vid upphandlingar av samma typ av tjänst. Av dessa upplever 40 % att det är ett problem för dem som anbudsgivare.

Revisionskontoret anser att kommunstyrelsen bör se till att samordningen vid likartade upphandlingar förstärks i syfte att säkerställa att likvärdiga krav och

utvärderingsgrunder tillämpas i stadens upphandlingar. Vidare är det viktigt att befintliga verktyg och mallar kontinuerligt uppdateras och så långt möjligt anpassas efter användarnas olika behov. Kommunstyrelsen bör verka för att stadens nämnder i upphandlingsfrågor uppfattas som en *enhetlig organisation*. Den övergripande uppföljningen och utvärderingen av stadens samlade upphandlingsverksamhet kan också utvecklas och ske mer systematiskt.

Stadens nämnder anlitar ett stort antal leverantörer och har många ramavtal. Det är viktigt att nämnderna arbetar för att upprätthålla en *hög lojalitet* mot tecknade avtal samt att staden uppfattas som en god avtalspart och beställare. De granskade nämnderna måste därför se till att ramavtalen följs. Kommunstyrelsen bör som sammanhållande resurs i staden förvissa sig om att avtalstrohet råder hos stadens nämnder.

Slutligen visar granskningen att 12 av 14 granskade upphandlingar i övrigt har bedrivits i enlighet med LOU och stadens upphandlingspolicy.

Två granskade upphandlingar inom Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har i flera avseenden inte följt stadens policy. Dessa två upphandlingar visar brister i samordning med övriga förvaltningar vid utformning av förfrågningsunderlag, dokumentation, rutiner för avtalsuppföljning och löpande seriositetskontroll av externa leverantörer.

Lars-Erik Örsing
Bitr. stadsrevisor

Eva Lundberg
Revisor

BDO Nordic Consulting Group AB

Granskning av 14 upphandlingar inom Stockholms stad

BDO Nordic Consulting Group AB
2009-11-23

Sammanfattande bedömning

BDO Nordic Consulting Group AB (BDO) har på uppdrag av Stockholms stads revisionskontor granskat 14 upphandlingar genomförda inom olika nämnder i staden under senare tid. Uppdraget har genomförts under juli till oktober 2009. I nedanstående tabell redovisas vilka nämnder och upphandlingar som omfattas av vår granskning.

Nämnd	Upphandling
Idrottsnämnden	Åkeshovs ridanläggning – nytt ridhus
Idrottsnämnden	Östermalms IP, utförande av konstgräsplaner och isbana för hastighetsåkning
Södermalms stadsdelsnämnd	Dagverksamhet inom äldreomsorgen
Södermalms stadsdelsnämnd	Förnyad konkurrensutsättning inom Stockholms stads ramavtal för undersökningstjänster – Förfrågan avseende brukarundersökning inom Förskoleverksamheten
Trafik- och renhållningsnämnden	Tillgänglighetsåtgärder Södermalm
Trafik- och renhållningsnämnden	Norrbro
Farsta stadsdelsnämnd	Nattpatrull inom hemtjänsten i ordinärt boende i Farsta stadsdelsområde
Farsta stadsdelsnämnd	Driften av Sköndals gruppboende
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	Dagverksamhet – tre gruppboendestäder och två dagliga verksamheter
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	Parkskötsel och renhållning inom Vällingbydelen respektive Hässelbydelen av stadsdelsområdet
Utbildningsnämnden	Skolmåltsupphandling vid Östra Reals gymnasium
Utbildningsnämnden	Grundläggande vuxenutbildning m.m.
Servicenämnden	Förmedling av tolktjänster till beställare inom Stockholms stad
Kommunstyrelsen, stadsledningskontoret	Upphandling av statistik-, undersöknings- och utredningstjänster

Som framgår ovan har de 14 upphandlingarna varit av olika karaktär. Syftet med granskningen har varit att undersöka hur upphandlingarna bedrivits utifrån lagen om offentlig upphandling (LOU) och stadens upphandlingspolicy avseende:

- Främjande av konkurrens och småföretagande
- Utformningen av förfrågningsunderlaget
- Förfrågningsunderlagets krav - Överensstämmelse med andra förvaltningar
- Aktiv avtalsförvaltning - Seriositetskontroll
- Dokumentation

Granskningsresultaten finns dokumenterade i särskilda granskningspromemorior för varje granskad upphandling. En översiktlig redovisning av granskningsresultaten lämnas i bifogade granskningsmatris. I det följande redovisas vår samlade bedömning av de genomförda granskningarna.

BDO:s bedömning är att de granskade upphandlingarna i allt väsentligt har bedrivits i enlighet med LOU och stadens upphandlingspolicy med ett undantag. Detta gäller de granskade upphandlingarna inom Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd som inte bedöms uppfylla de krav som ställs i stadens upphandlingspolicy. Brister har konstaterats i stadsdelsnämndens upphandlingar vad gäller bl.a. samordning med övriga förvaltningar vid utformning av förfrågningsunderlag, dokumentationen i upphandlingsakterna, rutiner för avtalsuppföljning och löpande seriositetskontroll av externa leverantörer.

Vissa brister av mer generell karaktär har även uppmärksamats inom övriga nämnder. Detta gäller bl.a. osäkerhet om hur stadens policy om främjande av konkurrens och småföretagande ska tillämpas i olika typer av upphandlingar samt avsaknad av dokumenterade rutiner för avtalsuppföljning och löpande seriositetskontroll av externa leverantörer. Det senare gäller inte upphandlingarna av bygg- och anläggningsentreprenaderna inom trafik- och renhållningsnämnden samt idrottsnämnden där detta finns särskilt reglerat. Brister har även konstaterats framförallt inom stadsdelsnämnderna när det gäller samordning av upphandlingar av likartat slag inom kommunen. Nedan kommenteras våra viktigaste iakttagelser.

Främjande av konkurrens och småföretagande

Vi har konstaterat att det råder osäkerhet hos flera av de granskade förvaltningarna om hur de ska beakta stadens policy avseende främjande av konkurrens och småföretagande i upphandlingsarbetet. De uppger att de önskar att stadsledningskontoret (SLK) tydligare preciserar eller ger exempel på hur man inom en förvaltning kan främja konkurrens och småföretagande vid olika typer av upphandlingssituationer.

I 13 upphandlingar kan vi inte finna något i det skriftliga underlaget som visar hur stadens policy avseende främjande av konkurrens och småföretagande har beaktats. Det är endast i serviceförvaltningens upphandling som vi kunnat finna ett resonemang kring dessa frågor. I sex av de granskade upphandlingarna framgår att syftet med upphandlingen har varit att konkurrensutsätta tidigare verksamhet i egen regi eller att utöka antalet utförare/anordnare. Detta gäller upphandlingarna av gruppbofästigheter och dagverksamhet i Farsta, Södermalm och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnder. Det gäller även utbildningsnämndens upphandlingar av skolmältider vid Östra Reals gymnasium och kommunal vuxenutbildning m.m. samt kommunstyrelsens upphandling av statistik-, undersöknings- och utredningstjänster.

Utformningen av förfrågningsunderlaget

För utarbetandet av förfrågningsunderlagen och vid anbudsutvärderingen har förvaltningarna vid de granskade upphandlingarna i 8 av 14 fall engagerat upphandlingskonsulter då de själva saknat erforderlig kompetens. I samtliga upphandlingar har förfrågningsunderlagen tagits fram under medverkan av verksamhetssakkunniga i olika omfattning beroende på upphandlingens art utom vad gäller upphandlingen av parkskötsel och renhållning inom Hässelby-Vällingby stadsdelsområde där underlaget tagits fram av upphandlare och extern konsult. Vid upphandlingarna inom SLK och serviceförvaltningen som avser centrala ramavtal har förfrågningsunderlagen tagits fram med deltagande från berörda förvaltningar och bolag i staden. Trafikkontorets förfrågningsunderlag avseende upphandling av gatubeläggningsarbeten vid

Norrbro har tagits fram internt inom kontoret tillsammans med experter från stadens övriga förvaltningar som berörs.

Förfrågningsunderlagets krav – Överensstämmelse med andra förvaltningar

Vid SLK:s och serviceförvaltningens upphandlingar har ett strukturerat samarbete skett med stadens olika förvaltningar och i förekommande fall även med stadens bolag vid utformningen av förfrågningsunderlagen. Även vid trafikkontoret har ett samarbete skett med andra berörda förvaltningar. Samarbete och utbyte av erfarenheter med andra stadsdelar har även förekommit vid utformningen av förfrågningsunderlagen inom Farsta och Södermalms stadsdelsförvaltningar.

Granskningen har samtidigt visat att det saknas ett organiserat samarbete och en kommunövergripande samordning mellan förvaltningar som genomför likartade upphandlingar. Vi har vidare konstaterat att kvalitetskraven i förfrågningsunderlagen och modellerna för utvärdering av anbud skiljer sig åt vid likartade upphandlingar. Detta gäller de granskade upphandlingarna av drift av gruppbofästigheter och dagverksamheter inom stadsdelsförvaltningarna.

Vi anser att samordningen vid likartade upphandlingar behöver förstärkas i syfte att säkerställa att likvärdiga krav och utvärderingsgrunder tillämpas i stadens upphandlingar. Vi anser vidare att det är viktigt med ett ökat samarbete och utbyte av erfarenheter mellan förvaltningarna i gemensamma upphandlingsfrågor. Enligt BDO:s bedömning finns det samordnings- och kvalitetsvinster att göra om förvaltningarna i högre grad samarbetar vid upphandlingar av likartat slag. Befintliga nätverk och centralt utformade upphandlingsverktyg och mallar bör enligt vår uppfattning kunna användas i större utsträckning än idag för att utveckla kvaliteten i stadens upphandlingar. Det är samtidigt viktigt att befintliga verktyg och mallar kontinuerligt uppdateras och så långt möjligt anpassas efter användarnas olika behov.

Enligt BDO:s bedömning bör upphandlingsstödet till stadens förvaltningar utökas. Stadens förvaltningar bör också i högre grad än hittills kunna nyttja serviceförvaltningens upphandlare för att minska beroendet av externa konsulter och stärka den samlade upphandlingskompetensen i staden som helhet. Flera förvaltningar har även påtalat att ansvars- och uppgiftsfördelningen i upphandlingsfrågor mellan SLK och serviceförvaltningen inte har varit klar och tydlig. Ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan SLK:s olika avdelningar främst juridiska avdelningen och förnyelseavdelningens enhet för upphandling och konkurrens har inte heller varit helt klar. Det har ibland varit svårt för förvaltningarna att veta vem som ska kontaktas i olika frågor.

Aktiv avtalsförvaltning - Seriositetskontroll

Avtalsuppföljning sker aktivt och dokumenteras vid entreprenadupphandlingar inom idrottsförvaltningen och trafikkontoret. Granskningen har även visat att aktiv avtalsuppföljning sker vid Farsta och Södermalms stadsdelsförvaltningar. Vi har samtidigt konstaterat att flertalet av de granskade förvaltningarna saknar dokumenterade rutiner för en aktiv avtalsuppföljning. Enligt vår bedömning behövs tydliga rutiner om hur en aktiv avtalsuppföljning ska bedrivas inom respektive förvaltning vid olika typer av avtal i enlighet med SLK:s anvisningar.

I samtliga granskade upphandlingar har seriositetskontroll skett vid anbudsprövningen enligt LOU och stadens policy. Löpande seriositetskontroll har endast skett i ett par av de granskade upphandlingarna. Flertalet avtal med löptider överstigande ett år är nytecknade varför löpande seriositetskontroll ej varit aktuell. Vi har samtidigt noterat att flertalet av de granskade förvaltningarna saknar dokumentation som visar hur den löpande seriositetskontrollen genomförs vid olika typer av avtal. Enligt vår uppfattning är det viktigt att avtalsuppföljning och löpande seriositetskontroll genomförs och dokumenteras på ett betryggande sätt i enlighet med SLK:s anvisningar. Vi anser att tydliga rutiner även bör utarbetas för hur den löpande seriositetskontrollen ska ske inom respektive förvaltning vid olika typer av avtal.

Dokumentation

Dokumentationen i 10 av de 14 granskade upphandlingarna har varit tillfredsställande. Vid idrottsförvaltningen och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning fanns vid granskningstillfället inte kompletta handlingar i upphandlingsakterna. Förvaltningarna har senare kompletterat akterna med relevanta underlag. Enligt vår bedömning är det viktigt att förvaltningarna har en effektiv och säker ärendehantering som säkerställer en fullständig dokumentation och spårbarhet i upphandlingsakterna.

Stockholm 2009-11-23

Niklas Angestav
BDO Nordic Consulting Group AB

Bedömningsmatris

Bilaga 1:1

Nämnd	Upphandling	Främjande av konkurrens och småföretagande	Uiformning av förfrågningsunderlaget	Förfrågningsunderlagets krav – överensstämmelse med andra förvaltningsgar	Aktiv avtalsförvaltning	Seriositetskontroll	Dokumentation
Idrottsnämnden	Akeshovs ridanläggning – nytt ridhus	Bör utvecklas	Tillfredsställande	Tillfredsställande Ej tillämpligt	Tillfredsställande Särskilt reglerat	Tillfredsställande, anbudsprövn. Ej tillämpligt, löpande	Bör säkerställas
Idrottsnämnden	Östermalms IP, utförande av konstgräsplaner och isbana för hastighetsåkning	Bör utvecklas	Tillfredsställande	Tillfredsställande Ej tillämpligt	Tillfredsställande Särskilt reglerat	Tillfredsställande, anbudsprövn. Ej tillämpligt, löpande	Bör säkerställas
Södermalms stadsdelsnämnd	Dagverksamhet inom äldreomsorgen	Bör utvecklas	Tillfredsställande	Tillfredsställande Snarlika krav	Tillfredsställande	Tillfredsställande, anbudsprövn. Tillfredsställande, löpande	Tillfredsställande
Södermalms stadsdelsnämnd	Förnyad konkurrensutsättning inom Stockholms stads ramavtal för undersökningstjänster – Förfrågan avseende brukarundersökning inom Försöksverksamheten	Bör utvecklas	Tillfredsställande	Tillfredsställande Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Tillfredsställande
Trafik- och renhållningsnämnden	Tillgänglighetsåtgärder Södermalm	Bör utvecklas	Tillfredsställande	Tillfredsställande Ej tillämpligt	Tillfredsställande Särskilt reglerat	Tillfredsställande, anbudsprövn. Ej tillämpligt, löpande	Tillfredsställande
Trafik- och renhållningsnämnden	Norrbrö	Bör utvecklas	Tillfredsställande	Tillfredsställande Ej tillämpligt	Tillfredsställande Särskilt reglerat	Tillfredsställande, anbudsprövn. Ej tillämpligt, löpande	Tillfredsställande
Farsta stadsdelsnämnd	Nattpatrull inom hemtjänsten i ordinarie boende i Farsta stadsdelsområde	Bör utvecklas	Tillfredsställande	Tillfredsställande Snarlika krav	Bör säkerställas	Tillfredsställande, anbudsprövn. Bör säkerställas, Löpande	Tillfredsställande
Farsta stadsdelsnämnd	Driften av Sköndals gruppböende	Bör utvecklas	Tillfredsställande	Tillfredsställande Snarlika krav	Bör säkerställas	Tillfredsställande, anbudsprövn. Bör säkerställas, löpande	Tillfredsställande